

Aan:
de leden van de Statencommissie
Cultuur en Welzijn

(i.a.a. de overige statenleden)

Assen, 11 februari 2002
Behandeld door de heer S.J. de Jonge (0592) 365428
Onderwerp: Nazending statenstuk 922, Culturele gemeente

STATENCOMMISSIE CULTUUR EN WELZIJN

Geachte commissieleden,

Hierbij ontvangt u het conceptprogramma Culturele Gemeente Borger-Odoorn 2002.
Dit programma behoort bij statenstuk 922, Culturele gemeente.
Vanwege de late ontvangst ontvangt u eerst nu deze notitie van de gemeente.

Hoogachtend,

R.G.J. Derksen, wnd. secretaris

Conceptprogramma Culturele Gemeente Borger-Odoorn 2002

Opgemaakt door: Drs. M. Vegt

Inleiding

Tijdens de begrotingsbehandeling van de Provinciale Staten van Drenthe in 1999 werd het idee geopperd jaarlijks één Drentse gemeente uit te roepen tot 'Cultuurgemeente van Drenthe'. Kunst en Cultuur Drenthe (K&C) heeft in 2000 in samenspraak met een aantal vertegenwoordigers van de Drentse gemeenten omtrent dit idee een plan ontwikkeld. Op 26 april 2001 is dit plan besproken met vertegenwoordigers van de gemeenten en de provincie Drenthe. De gemeente Borger-Odoorn zich toen direct aangemeld om al in 2002 'Cultuurgemeente van Drenthe' te worden. Belangrijke doelstellingen in het plan van de gemeenten en K&C zijn de inwoners van Drenthe meer te betrekken bij kunst en cultuur, het versterken van de culturele infrastructuur en het laten beklijven van initiatieven en projecten. Daarbij dienen verscheidene activiteiten een aantrekkingskracht te hebben op mensen van buiten de gemeenten, zelfs provincie Drenthe.

In opdracht van Kunst & Cultuur Drenthe heb ik in de maand januari 2002 de diverse activiteitenvoorstellen voor de Culturele Gemeente Borger-Odoorn in beeld gebracht. Op basis van persoonlijke gesprekken met functionarissen van de gemeente en cultuuractivisten uit het kunstenveld in de gemeente heb ik bestaande ideeën en projectvoorstellen (inclusief vaak geschatte kosten) geïnventariseerd. Tevens werd mij gevraagd na te denken over een organisatiestructuur die zou moeten worden opgezet om het project te coördineren, te communiceren en qua kwaliteit te bewaken. Tot slot wordt in de conclusie een advies gegeven omtrent de eerste uitvoering van het project in de gemeente Borger-Odoorn.

Doelstellingen

Het programma dat wordt ontwikkeld in het kader van het project 'Cultuurgemeente van Drenthe' moet een invulling zijn voor het bereiken van de volgende kwalitatieve doelen:

1. het bevorderen van de actieve en passieve deelname aan kunst- en cultuuruitingen door de inwoners van de gemeente en omstreken
2. manifestatie van de culturele omgeving (kunst en cultuur; amateur en (semi)professioneel)
3. het versterken van samenwerkingsverbanden
4. het bevorderen van het cultuurtoerisme
5. het stimuleren van de ontwikkeling in het denken over cultuur
6. het uitgeven van bijzondere publicaties

De kracht van het project zal liggen in de werkwijze die gericht moet zijn op het laten beklijven van initiatieven. Het project moet op de korte termijn een investering doen om de culturele trein in gang te zetten, maar moet ook voor de lange termijn genoeg inspireren om de trein te laten rijden zonder de hulp van de projectorganisatie.

Organisatie

Tijdens de inventarisatie bleek dat het culturele leven in de gemeente Borger-Odoorn bruist. Het cultureel bewustzijn en de betrokkenheid van de bevolking bij culturele activiteiten is groot. Het culturele aanbod is divers, zo staan er bijvoorbeeld in de gemeentegids 2001-2002 ruim 12 muziekverenigingen, 4 musea, 10 galerieën en ateliers, een theater, bibliotheken, scholen voor culturele vorming, 14 toneelverenigingen en 29 zangverenigingen genoemd. Ook is er in de afgelopen jaren een aantal stichtingen in het leven geroepen, die er zorg voor moeten dragen dat er bijzondere culturele evenementen worden georganiseerd en dat er vanuit de verschillende organisatievormen meer wordt samengewerkt. Deze laatste doelstelling is tot op heden nog niet goed bereikt. Er mist duidelijk een coördinatiepunt voor de organisatie, de

afstemming en de publiciteit. Het potentieel qua ideeën en draagvlak is aanwezig, maar manifesteert zich ad-hoc.

Ik raad aan de coördinatie van de activiteiten van het culturele jaar 2002 te laten uitvoeren door één van de organisaties die reeds actief zijn in de gemeente. Een onafhankelijk zelfstandig projectbureau zou de coördinatie op zich moeten nemen en een voorbeeldfunctie moeten vervullen voor de actieve organisaties. Ik sluit hierbij aan op het voostel dat reeds is ontwikkeld voor de organisatie van de Culturele Gemeente.

Het projectbureau moet de culturele organisaties om zich heen binden en een programmaraad van afgevaardigden van deze organisaties installeren. Voor de publiciteit en de sponsoring is het van belang ook afgevaardigden van de ondernemers en organisaties voor toerisme in de programmaraad op de nemen. Het projectbureau is verantwoordelijk voor de coördinatie (van activiteiten, financiën en de publiciteit) en de programmaraad voor de ideeën, het draagvlak en de inbedding. De samenstelling van de programmaraad moet recht doen aan de in de gemeente aanwezige kunstdisciplines (audiovisueel (video, film, fotografie), beeldend, theater (dans, toneel, kleinkunst), muziek, literatuur en cultureel erfgoed). Het aantal leden van de programmaraad moet niet meer dan twaalf zijn. Het projectbureau bestaat uit vier medewerkers: de coördinator (1,0 fte), de publiciteitsmedewerker (0,5 fte), een administratief en een financieel medewerker.

Tot slot zal een onafhankelijke adviescommissie zich moeten gaan buigen over het fenomeen 'Culturele Gemeente van Drenthe'. Dit om de kwaliteit en de continuïteit van het project te garanderen.

Tijdsfasering

Het is onmogelijk om de gemeente Borger-Odoorn per 1 januari 2002 uit te roepen tot culturele gemeente van Drenthe. Het startschot zal daarom later in het jaar moeten worden gegeven. Gezien de onderstaande activiteitenlijst lijkt het verstandig om als startdatum van de Culturele Gemeente aan te sluiten op de opening van het toeristisch seizoen op 28 april 2002. Het culturele jaar kan dan worden opgedeeld in:

januari - 28 april:	voorbereiding van de organisatie en de activiteiten
28 april - september:	cultuurtoeristisch seizoen (naar buiten gericht)
september - 31 december:	culturele periode in de gemeente (naar binnen gericht)
januari- mei 2003:	evaluatie

De activiteiten in de gemeente Borger-Odoorn in 2002

Culturele activiteiten die worden georganiseerd in het kader van het project Culturele gemeente kunnen alleen een succes worden wanneer ze vanuit de gemeente ontstaan. De invulling van het project is gericht op de vraag vanuit kunst- en cultuurinstellingen in de gemeente. Tevens geeft het project de mogelijkheid het in de gemeente aanwezige aanbod een kwaliteitsimpuls te geven. Met deze twee visies als uitgangspunt is contact gezocht met een diverse groep van organisatoren van culturele manifestaties in de gemeente. Omdat het inventariserende onderzoek erg laat heeft plaatsgevonden (januari 2002), en de gemeente vanzelfsprekend niet heeft stilgestaan, zijn er al verschillende activiteiten vastgelegd. Er moet echter ook nog een groot aantal activiteiten worden opgezet, waardoor een exact financieel kader moeilijk weer te geven is. Ook moet in vele gevallen de samenhang en de afstemming tussen de activiteiten en de publiciteit nog worden opgezet.

In het onderzoek ben ik uitgegaan van de activiteitenlijst die reeds in juni 2001 door de gemeente Borger-Odoorn was samengesteld. De activiteiten kunnen worden onderverdeeld in verschillende clusters:

1. Grootschalige activiteiten (professioneel)
2. Kleinschalige activiteiten (professioneel)
3. Grootschalige activiteiten (amateurs o.l.v. professionelen)
4. Kleinschalige activiteiten (amateurs uit de gemeente die vanuit het project eens met professionelen kunnen werken)
5. Publicaties
6. Doorlopend project van het fenomeen 'Culturele Gemeente'

1. Grootschalige activiteiten (professioneel)

Er zijn aanvragen ingediend bij de provincie Drenthe en de gemeente Borger-Odoorn voor drie grote culturele evenementen. De begrotingen hiervan zijn reeds in het bezit van de gemeente Borger-Odoorn en de provincie Drenthe.

• Stone Age: Gathering Stones en Art in Stone:

Van deze activiteiten valt alleen Art in Stone onder de subsidiekaders van de Culturele Gemeente. Art in Stone, ook wel het Zwerfstenensymposium genoemd, is een project van het kunstnetwerk Hans Zabel. Zes beeldhouwers zullen gedurende zes weken van grote zwerfstenen zes beeldhouwwerken maken. Het werk zal gebeuren in de buitenlucht, waardoor er een soort openlucht-atelier ontstaat, waar publiek de 'artist-at-work' kan aanschouwen. Om het symposium heen worden lezingen georganiseerd. De organisatie zal een catalogus uitbrengen van het symposium. De beelden kunnen na afloop worden aangekocht door de provincie en/of de Drentse gemeenten, waarna ze deze in de vorm van een beeldenroute over de Hondsrug in de provincie kunnen plaatsen.

Organisatie: Stichting Grenzen en Ontmoetingen (Kunstnetwerk Hans Zabel)

Samenwerking: o.a. Nederlandse Kring van Beeldhouwers, Stichting het Drents Landschap, Staatsbosbeheer, VVV Borger-Odoorn, Kunstacademie Minerva, Nationaal Hunebedden Informatiecentrum (NHI), Noord Nederlands Bureau voor Toerisme, gemeente Borger-Odoorn, Provincie Drenthe.

Kosten: 356.217 Euro, waarvan **117.983** Euro uit het budget van de Culturele Gemeente (90.756 Euro voor de provincie en 27.227 Euro voor de gemeente (NB: de gemeente Borger-Odoorn heeft in 2001 al een startsubsidie van 9.076 Euro toegekend))

Periode: 25 mei tot 7 juli 2002

Bereik: 6000 bezoekers

Discipline: beeldend

Bijzonderheden: ten tijde van het symposium wordt een kunstproject voor de basisscholen in de gemeente Borger-Odoorn aangeboden. Op dit moment zijn er reeds vijf scholen die hun medewerking hebben toegezegd. Het project bestaat uit een introductieles met betrekking tot het praktisch werken met speksteen voor de leerkrachten, een actief programma, waarbij de leerlingen van de groepen 7 en 8 zelf een beeld maken onder leiding van een gastdocente en een receptief programma, waarbij de leerlingen onder begeleiding van de gastdocent een bezoek brengen aan de tentoonstelling van Art in Stone. In het project wordt samengewerkt met Stichting Try-ouT, CQ-Centrum voor kunstzinnige vorming, Kunst en Cultuur Drenthe en de basisscholen in Borger-Odoorn. De kosten van het project zijn: **12.000 Euro** (op basis van 200 leerlingen).

- **Bi-Zon-der-Hoog**

De productie Bi-Zon-der-Hoog is een locatietheatervoorstelling van de Stichting DAT D'ART. De voorstelling is geïnspireerd door de natuurlijke en magische omgeving van een beeld van de Flintenroute, 'Ode aan de Zon', en de Bloedberg met zijn uitkijktoren 'Poolshoogte'. De locaties worden aan elkaar verbonden in een theatervoorstelling. Naar aanleiding van het verhaal 'De bizons van het Hunzebos' speelt de professionele beeldend theatergroep 'De Muzen' samen met een grote groep amateur-spelers op beide locaties. Het publiek zal zich in de voorstelling gaan verplaatsen.

Organisatie: Stichting DAT D'ART, artistieke leiding Lydia Verheij (regie: Henk Kraayenzang, componist: Harry de Wit)

Samenwerking: o.a. (amateur) toneelgroepen, rederijderskamers, koren, zang- en muziekverenigingen uit de gemeente Borger-Odoorn en omliggende gemeenten, VVV Borger-Odoorn, Staatsbosbeheer, Hans Zabel, Academie Minerva, Conservatorium Zwolle, Voortgezet onderwijs (i.v.m. CKV-bonnen)

Kosten: 149.867 Euro, waarvan **36.858 Euro** uit het budget van de Culturele gemeente (11.345 Euro voor de Gemeente B-O, 4.538 Euro voor de Prov. Afd. Cultuur en 2.269 Euro voor de Prov. Afd. Amateurkunst en 18.706 Euro voor Actieplan Cultuurbereik)

Periode 21 december-31 december 2002

Bereik: 2500 bezoekers (volwassenen en kinderen vanaf 10 jaar)

Discipline: Multidisciplinair, te weten: muziek en beeldend theater

- **Flintpop**

Na de evaluatie van het eerste (mislukte) Flintpopfestival in het Veengebied van Borger-Odoorn, is besloten een tweede Flintpopfestival te organiseren op het festivalterrein van Gathering Stones nabij het recreatiecentrum Hunzedal. Het idee is een driedaags muziekfestival in de gemeente Borger-Odoorn voor jong en oud te organiseren. De eerste dag (Flint-tunes) staat in het teken van klassieke muziek; de tweede dag, (Flintfare) bestaat uit een aanbod van fanfare en harmonie muziek ('s middags) en jazzmuziek ('s avonds); de derde dag wordt gevuld met een popfestival.

Organisatie: Stichting Flintpop

Samenwerking: o.a. Gathering Stones-organisatie, BUMA, Waardeel Project Management, VVV Borger-Odoorn, Recreatiepark Hunzedal.

Kosten: 397.500 Euro, waarvan **95.000 Euro** uit het budget van de Culturele Gemeente

Periode: 1, 2 en 3 augustus 2002

Bereik: 6600 bezoekers

Discipline: muziek

Bijzonderheden: Er wordt zoveel mogelijk nagestreefd om met Drentse artiesten te

werken.

2. *Kleinschalige activiteiten (professioneel)*

- **Atelierroute Veen en Morene**
Acht professionele beeldend kunstenaars die in de gemeente hun atelier hebben zijn gevraagd om in het eerste weekend van juni hun werkplaats open te stellen voor publiek. Op basis van de Flintenroute wordt een route ontwikkeld, waarlangs alle ateliers gelegen zijn. Tevens wordt in dezelfde periode in de tentoonstellingsruimte van 'de Metro' werk van alle deelnemende kunstenaars geëxposeerd. Er wordt een professioneel boekje gepubliceerd, waarin de route, de locaties en ansichtkaarten van werk van de kunstenaars zijn opgenomen.
Organisatie: Edith Stoel (beeldend kunstenaar) en Hans Zabel
Samenwerking: o.a. VVV Borger-Odoorn, hotels en recreatieparken (voor publiciteit)
Kosten: **8.000 Euro** (publicatiekosten)
Periode: 1 en 2 juni
Bereik: 400 bezoekers
Discipline: beeldende kunst
- **Poëzie van de Hunebedden**
Al een aantal jaren wordt de culturele manifestatie 'Poëzie van de Hunebedden' georganiseerd; een activiteit waarbij sport (fietsen) en cultuur (verhalen en muziek) hand in hand gaan. In 2002 zal in samenwerking met de Rijwielvierdaagse weer een fietstocht langs de hunebedden worden aangeboden. Op verschillende locaties onderweg en bij de hunebedden worden de fietsers opgewacht door Drentse schrijvers, die aldaar uit eigen werk poëzie voorlezen. Het programma vindt 's avonds plaats en wordt aangevuld met streekgebonden muziek (Egbert Meijers is reeds benaderd).
Organisatie: Stichting Hunsow
Samenwerking: o.a. Nationaal Hunebedden Informatiecentrum, de Rijwielvierdaagse in Borger, Staatsbosbeheer, Boet'n Deure festival, Drentse schrijvers, muzikanten
Kosten: **5.000 Euro** voor de kunstprogrammering uit het budget van de Culturele Gemeente
Periode: 10-15 juli
Bereik: 2000 participanten
Discipline: literatuur en muziek
- **Voorjaarsconcert van het Drents Symfonie Orkest**
In het kader van het project Culturele gemeente heeft het Drents Symfonie Orkest aangegeven graag in de Gereformeerde Kerk te Borger één van haar bijzondere voorjaarsconcerten te gaan geven. Eén van de doelstellingen van het Drents Symfonie Orkest is het brengen van klassieke muziek naar die plaatsen in Drenthe waar een symfonieorkest normaliter niet komt. Het programma zal bestaan uit werken van Z. Kodaly, Jurriaan Andriessen en A. Liadov en er zal een dubbel-hoornconcert gespeeld worden van J. Haydn. Het orkest vraagt een subsidie aan voor de uitvoering van het concert.
Organisatie: Drents Symfonie Orkest
Samenwerking: de Gereformeerde Kerk te Borger
Kosten: **1.300 Euro**
Bereik: 500 bezoekers
Periode: 16 maart 2002

Discipline: muziek (klassiek)

- Oudheid en Magie

Rond 30 augustus 2002 wordt door de Stichting Hunsow voor de vierde keer het culturele evenement 'Oudheid en Magie' georganiseerd, waarin een avondvullend programma met diverse podiumkunsten in de buitenlucht bij het grootste hunebed wordt aangeboden. Het thema van de avond verbindt oudheid en magie (qua locatie) met avant-garde en populaire kunsten (bijv. Keltische muziek). De invulling van het programma is nog niet bekend.

Organisatie: Stichting Hunsow

Samenwerking: o.a. NHI, Staatsbosbeheer,

Kosten: p.m. (ca. **15.000 Euro**)

Periode: ca. 30 augustus

Bereik: 600 bezoekers

Discipline: multidisciplinair

3. *Grootschalige activiteiten (amateurs o.l.v. professionelen)*

- Music in the Woods

In de buitenlucht worden op twee dagen in juni twee klassieke concerten gegeven. Het Drents Symfonie Orkest is benaderd om gezamenlijk met een door hen uit te kiezen orkest een concert samen te stellen, te repeteren en uit te voeren in de bossen rond Borger-Odoorn (bij Poolshoogte). Met dezelfde vraag is het Drents Jeugd Symfonie Orkest benaderd om een tweede avond te vullen met een concert. Het publiek zal op een tribune het concert beluisteren en de orkesten zullen op een overdekt podium staan.

Organisatie: Kunst en Cultuur Drenthe

Samenwerking: Serviceclub voor Dames (Odoorn), Staatsbosbeheer, VVV Borger-Odoorn

Kosten: **10.000 Euro** uit het budget van de Culturele Gemeente

Periode: 7 en 8 juni

Bereik: 1000 bezoekers

Discipline: muziek (klassiek)

- SIVO (Stichting Internationale Volksculturen Odoorn)

Dit jaar wordt voor de 18de keer een internationaal volksdansfestival georganiseerd door de SIVO, die al jaren met behulp van vele vrijwilligers zonder subsidies haar werk uitvoert. Ook dit jaar hebben weer ca. 20 groepen uit 18 verschillende landen hun komst toegezegd. In het kader van de Culturele Gemeente wil de stichting graag iets extra's doen. Omdat het programma draait op vrijwilligers (alle verenigingen in het dorp Odoorn doen mee) is het moeilijk om zelf zonder ondersteuning nieuwe onderdelen in het programma op te zetten. Een ander probleem is dat de organisatie en ook het publiek vergrijst. Gezamenlijk met de stichting is het plan ontwikkeld om tijdens de gaten in het programma workshops voor jongeren te organiseren. Te denken valt aan o.a. line-dancing, hiphop en streetdance.

Deze workshops moeten jongeren uit de omgeving kunnen aantrekken. Tevens is het de bedoeling het festivalterrein buiten de dansprogrammering een muzikale omlijsting te geven, zodat na afloop van dansactiviteiten nog op het terrein blijft om wat te drinken/eten en te genieten van onversterkte live-muziek.

Organisatie: SIVO

Samenwerking: Verenigingen en organisaties van alle soort uit Odoorn, Kunst en Cultuur Drenthe voor de invulling van de workshops, VVV Borger-Odoorn

Kosten: ca. **5.800 Euro** (16 workshops á 300 Euro en 1000 Euro voor de

muziekprogrammering)

Bereik: 35.000 bezoekers (320 deelnemers aan de workshops)

Periode: 31 juli t/m 4 augustus

Discipline: dans

- **Opening Toeristische Seizoen**

Op 28 april 2002 presenteren zes dorpen uit de gemeente (Valthe, Odoorn, Exloo, Ees, Borger en Drouwen) hun culturele en toeristische aanbod. Elk dorp heeft een eigen evenemententerrein, waarop vooral veel live-muziek en markten te vinden zijn. Het programma is omvangrijk. Voor het kunstzinnige deel (de Kunst en Keramiekmarkt te Valthe, straattheateracts langs de route, live-muziek op podia in de zes dorpen) vraagt de organisatie een subsidie uit het budget van de Culturele Gemeente. Op 28 april komen ook alle stenen die nodig zijn voor het bouwen van het hunebed aan. Het idee is om 's avonds in het lokale 'Stonescafé' een Stones-coverband te laten optreden.

Wanneer op 28 april de officiële opening van de 'Culturele Gemeente' gaat plaatsvinden, zal ook een openingsceremonie worden uitgevoerd. Gedacht wordt aan een fakkelloop die zal uitmonden op een centrale plek, alwaar *het culturele vuur* zal worden ontstoken.

Organisatie: VVV Borger-Odoorn

Samenwerking: o.a. ondernemers uit de gemeente, Martijn Aslander (organisatie van Gathering Stones), beeldend kunstenaars uit de gemeente, muziek en zangverenigingen

Kosten: 55.000 Euro, waarvan **10.000 Euro** uit het budget Culturele Gemeente

Bereik: 10.000 bezoekers

Periode: 28 april

Discipline: multidisciplinair

- **Week van de Amateurkunst**

In september 2002, wanneer de toeristen grotendeels verdwenen zijn, wordt de Week van de Amateurkunst in Borger georganiseerd. Gedurende één hele week staat iedere dag één kunstdiscipline centraal (beeldende kunst, muziek, toneel/dans, fotografie/video, literatuur en cultureel erfgoed). De week wordt afgesloten met een Markt van het Kunstenaanbod (te vergelijken met de Vrijmarkt). Op deze markt worden alle kunstzinnige instellingen voor amateurkunst in en rond de gemeente Borger-Odoorn uitgenodigd om hun kunstenaanbod voor het nieuwe seizoen 2002-2003 te presenteren. Het idee is dat het publiek door de week iedere dag passief met een andere kunstdiscipline in aanraking komt. Vervolgens kan men in het weekend alle informatie krijgen om zelf actief te worden op het gebied van de kunsten. Eerst wordt het publiek enthousiast gemaakt, vervolgens uitgenodigd om zelf te participeren door zich in te schrijven bij cursussen, workshops etc..

Organisatie: Kunst en Cultuur Drenthe

Samenwerking: Alle kunstzinnige instellingen voor amateurkunst in en rond de gemeente Borger-Odoorn

Kosten: **10.000 Euro**

Bereik: 3000 bezoekers

Periode: september

Discipline: multidisciplinair

- Stratenmakersfestival

In Tweede Exloërmond vindt in augustus de Mondker jaarmarkt plaats. Naast de braderie/vlooiemarkt wordt het Noord Nederlands Straatmakerskampioenschap georganiseerd. Lydia Verheij (Stichting DAT D'ART) beoogt om in samenwerking met de lokale brandweer en theatergroep Roest uit Oldenzaal een straattheatervoorstelling, genaamd *Brandendwater*, te maken, die tijdens het festival zal worden gepresenteerd. Voor kinderen zal een poppentheatervoorstelling worden gegeven door Hans Schoen, genaamd *Hansje Pansje*. Tevens zal Rob Heiligers twee theatervoorstellingen brengen, te weten *De verdwalingen van Z* en *Lovare, Lovare*. Het Abacus Theater zal de voorstelling *Lupercus* uitvoeren. De act rond de prijsuitreiking wordt nog ingevuld.

Organisatie: Vereniging Streekverbetering en de Mondkerjaarmarktcommissie

Samenwerking: o.a. Stichting DAT D'ART, de Jonge Harmonie, de Stiefkiekers, VVV Borger Odoorn

Kosten: **19.000 Euro** (alleen voor het kunstzinnige deel)

Bereik: 3000 bezoekers

Periode: 23-25 augustus 2002

Discipline: theater en muziek

Bijzonderheden: Stichting DAT D'ART wil aansluitend op het festival in de vorm van een project voor scholen in 1^e en 2^e Exloërmond een vervolg maken op het project *Hun `n bed, Wij `n stoel*. Onder leiding van kunstenaar Paul Dennis Edens krijgen de kinderen van de scholen opdracht in een middag iets te vervaardigen (in het vorige project was dit het beplakken en verven van oude stoelen met afval). Van dit 'iets' worden vervolgens installaties gemaakt, die worden tentoongesteld op de terreinen van het Stratenmakersfestival. De kosten van het scholenproject zijn: **9000 Euro**.

- Schaapscheerdersfestival en het Internationaal Festival Oude Ambachten

In Exloo wordt jaarlijks in mei het schaapscheerdersfestival en in juli het Festival Oude Ambachten georganiseerd. Beide activiteiten vinden hun basis in het herbeleven van oude tradities en trekken ieder jaar vele toeristen naar Exloo. In overleg met de organisatie is het plan ontwikkeld om in 2002 beide festivals aan te kleden met een aantal culturele activiteiten. Bij beide festivals wordt onderzocht of het mogelijk is om voor kinderen en volwassenen een workshop-programma te ontwikkelen. De workshops zullen tijdens de festivals worden gegeven. Bij het Schaapscheerdersfestival kunnen deelnemers onder begeleiding van beeldend kunstenaars in een korte cursus van wol kunstwerken leren maken. Bij het Internationaal Festival Oude Ambachten worden workshops oude ambachten (zoals manden vlechten, klompen maken, potten bakken en sieraden maken) gegeven. Tevens wordt nog onderzocht of in dit festival met behulp van multimediamiddelen het oude op een nieuwe manier kan worden gepresenteerd. De organisatie is op het moment met verschillende toneelgroepen aan het overleggen of er mogelijkwijs een aantal wagenspelen kunnen worden uitgevoerd tijdens het Schaapscheerdersfestival. Omdat de ideeën nog in een ontwikkelingsfase zitten is het moeilijk een exacte calculatie te geven van de kosten.

Organisatie: Vereniging Dorpsbelangen

Samenwerking: Hans Zabel, Stichting DAT D'ART, toneelverenigingen uit de gemeente

Kosten: p.m (ca. **12.000 Euro** alleen voor de invulling van het culturele programma)

Bereik: ca. 50 kinderen en ca. 3000 bezoekers

Periode: mei en juli

Discipline: beeldend en multimedia

4. *Kleinschalige activiteiten (amateurs uit de gemeente die vanuit het project eens met professionals kunnen werken)*

- Rotonde Theater

De programmering van het Rotonde Theater staat reeds vast. Wim Maters (programmeur van het Rotonde Theater) heeft jaren lang het succesvolle Rotonde Festival georganiseerd. Door geldgebrek (het festival kreeg geen subsidie) is dit na tien jaar stopgezet. De organisatie die verantwoordelijk was voor het Rotonde Festival (Stichting Try-Out) is echter nog actief en heeft bijvoorbeeld een eigen school voor kunstzinnige vorming. In het kader van de Culturele Gemeente is het mogelijk het Festival een doorstart te geven in een andere vorm. Door de nieuwe aanwas van studenten die via de school o.a. muziek en theatercursussen volgen kan een groep worden geformeerd die gezamenlijk een musical gaan opvoeren. Een idee is deze musical uit te voeren in de openlucht nabij de vijver van het recreatiepark Hunzedal. Om aan te sluiten bij het thema stenen is het een idee om de cartoonfiguren van de 'Flintstones' een centrale rol in de musical te geven. Er wordt gedacht aan vier voorstellingen in één weekend (zaterdag- en zondagmiddag voor kinderen en zaterdag- en zondagavond voor volwassenen). Dit idee staat nog in de kinderschoenen, waardoor een kostenrekening zeer moeilijk is.

Organisatie: Stichting Try-Out

Samenwerking: Recreatiepark Hunzedal, Try-Out School

Kosten: p.m. (ca. **25.000 Euro**)

Bereik: 5000 bezoekers

Periode: zomer

Discipline: muziektheater

- Nationale Boomfeestdag

De gemeente Borger-Odoorn is door de Provinciale Commissie Boomfeestdag uitgenodigd voor een provinciale viering van de Nationale Boomfeestdag (Borger-Odoorn is accentgemeente). In overleg met de scholen in de gemeente is gewerkt aan een programma voor deze dag, waarbij bewust gekozen is voor een koppeling aan het project Culturele Gemeente. Het idee is om alle kinderen van de basisscholen een houten boomblad te laten beschilderen/bepalmen. De versierde bladeren zullen aan namaakbomen worden bevestigd. Het resultaat zal zijn dat er meerdere kunstbomen met verschillende vormen zullen ontstaan. Deze zullen worden geplaatst naast het Nationaal Hunebedden Informatiecentrum en kunnen het hele jaar worden bezichtigd.

Op de nationale boomfeestdag (20 maart 2002) wordt een delegatie kinderen uitgenodigd de laatste bladeren aan de bomen te bevestigen. Vervolgens wordt een theatervoorstelling voor de kinderen opgevoerd, die aansluit bij het thema van de dag. Omdat er maar een beperkt aantal kinderen aanwezig kan zijn op de feestdag zelf (maximale capaciteit van de zaal is 80 personen), is het plan opgevat een videoreportage te maken.

Organisatie: Gemeente Borger-Odoorn

Samenwerking: basisscholen, NHI, videoregistratie Logtenberg, staatsbosbeheer, WEDEKA (vervaardigen bomen en bladeren)

Kosten: **6.964 Euro**

Periode: 20 maart 2002

Bereik: 2680 leerlingen van de basisscholen (en de bezoekers van het NHI)

Discipline: beeldende kunst en theater

- **Openluchttheater**

In het openluchttheater 'de Speulkoel' worden dit jaar twee voorstellingen verwacht. De eerste is een opvoering van de folkloregroep 'Wasschup', die een oud-Drentse Boerenbruiloft opnieuw tot leven laat komen. De groep is al jaren selfsupporting en is ook dit jaar weer van plan een identiek programma te brengen. De tweede voorstelling komt in augustus van de stichting 'De Groene Ruimte', die een stuk van Goldoni gaan opvoeren. Janneke Korte is reeds aangenomen om de regie op zich te nemen. De spelers zijn amateurs en de begeleiding is professioneel. De theatergroep vraagt voor dit project subsidie aan.

Organisatie: Stichting de Groene Ruimte

Samenwerking: Waardeel project Management en het Kunstnetwerk Hans Zabel

Kosten: **10.000 Euro**

Bereik: 1500 bezoekers

Periode: augustus

Discipline: theater, muziek en dans

- **Maand van het amateurtoneel**

De gemeente Borger-Odoorn heeft in totaal 12 amateurtoneelverenigingen. Het idee is om de toneelverenigingen uit te nodigen om het aanbod te bundelen. Dit kan meerdere vormen krijgen. Een idee is zes eenakters te selecteren en deze gelijkmatig te verdelen over de twaalf groepen (ieder stuk wordt door twee groepen gekozen). Vervolgens worden bijvoorbeeld iedere vrijdagavond twee voorstellingen, op basis van hetzelfde stuk, van twee groepen opgevoerd in het Ronde Theater. Iedere groep krijgt de mogelijkheid om eenmalig met een professionele dramaturg het stuk te bespreken. Na afloop is er een evaluatie met alle groepen en de dramaturg.

Organisatie: Kunst en Cultuur Drenthe (Harm Ballegooi)

Samenwerking: o.a. 12 amateurverenigingen, Ronde Theater

Kosten: **3000 Euro** (kosten van de dramaturg)

Bereik: 1200 bezoekers

Periode: ?

Discipline: theater

- **Korenfestival**

In het kader van het project Culturele Gemeente is het idee ontwikkeld om in één week een aantal Masterclasses aan te bieden aan de koren in de gemeente Borger-Odoorn. De deelnemers van de Masterclasses worden vervolgens begeleid om een repertoire in te studeren wat uiteindelijk op meerdere avonden in één van de gemeentekerken zal worden opgevoerd. Het project moet aan koorleden, die wel eens iets meer willen, de kans geven om hun kwaliteiten de kans te geven in een redelijk kort tijdsbestek te groeien. De voorstellingen moeten een inspiratie vormen voor koorleden die niet hebben meegedaan aan de Masterclasses.

Organisatie: Vanuit de 29 bestaande koren zal een commissie worden gevormd die de organisatie op zich zal nemen.

Samenwerking: Koren uit de gemeente

Kosten: **10.000 Euro** (kosten van de Masterclasses en de dirigent)

Bereik: 3000 bezoekers

Periode: ? (herfst)

Discipline: muziek (zang)

- **Muziekconcert**
Naar aanleiding van een muziekprogramma dat Harry Slinger (ex-zanger van de groep Drukwerk) aan muziekgezelschappen aanbiedt, is het plan opgevat om deze activiteit naar de gemeente te halen om op deze manier alle muziekgezelschappen in de gemeente Borger-Odoorn met elkaar te laten samenwerken. De muziekgezelschappen zullen gezamenlijk een avondvullend programma gaan brengen onder leiding van een bekende solist.

Organisatie: Vanuit de 12 muziekverenigingen zal een commissie worden opgericht die de organisatie van dit evenement op zich zal nemen

Samenwerking: o.a. 12 muziekgezelschappen, een solist

Kosten: **3.000 Euro** (kosten van de solist)

Bereik: 1000 bezoekers

Periode: ? (herfst)

Discipline: muziek

5. *Publicaties*

Naast de catalogus die gepubliceerd zal worden in het kader van het project Art in Stone en het overzichtsboekje van de atelierroute Veen en More kunnen de volgende bijzondere publicaties worden verwacht.

- **Hunebedden in de Nederlandse literatuur**
Het Nationaal Hunebedden Informatiecentrum gaat in samenwerking met de uitgever Edu Actief en een aantal bekende Nederlandse schrijvers een boek uitbrengen, waarin verhalen uit de Nederlandse literatuur waarin hunebedden een rol spelen zijn verzameld.
De presentatie van dit boek vindt plaats in het Hunebedmuseum. Het plan is om voor de presentatie een bekende Nederlandse schrijver die in het boek voorkomt (bijvoorbeeld H. Mulisch) uit te nodigen. Ook wil het NHI een educatief project voor jongeren gaan aanbieden waarbij het boek een rol moet gaan spelen. Voor de ontwikkeling van het project en het organiseren van de presentatie vraagt het NHI een subsidie aan.
Organisatie: NHI
Samenwerking: o.a. uitgever Edu Actief, scholen in de gemeente
Kosten: **7.000 Euro**
Periode: ?
Bereik: 200 bezoekers en 200 leerlingen
Discipline: literatuur
- **Uitgave boek: 'Culturele gemeenten in Drenthe'**
Iedere Drentse gemeente zou in het jaar dat zij Culturele Gemeente is een boekje moeten uitgeven, waarin verslag wordt gedaan van alle culturele activiteiten die in dat jaar hebben plaatsgevonden. Het boek bevat een verzameling van foto's van werkprocessen en eindproducten. Bij iedere foto kan een uitleg van de kunstenaar, begeleider of deelnemer worden geschreven en ook een inventarisatie van meningen van toeschouwers.
Tegelijkertijd is het interessant om geïnterviewden uit de gemeente te vragen naar hun beeld van Borger-Odoorn als culturele gemeente. Over de organisatie van dit project is nog niet nagedacht.
Geschatte kosten: **25.000 Euro**

- Kunst in het gemeentehuis
In het najaar van 2002 zal het nieuwe gemeentehuis van Borger-Odoorn worden geopend. Er zal speciale aandacht worden gegeven aan de kunsttoepassingen, die in het gemeentehuis zijn geïntegreerd, zoals bijvoorbeeld de door de kinderen van de basisscholen beschilderde wandtegels, het uurwerk, het kunstwerk 'glaswand', het kunstwerk 'balustrade' en de bronzen deuren. In het gemeentehuis wordt voor de opening een bijzondere tentoonstelling ingericht. Deze bevat een overzicht van de favoriete kunstwerken van alle raadsleden gekoppeld aan een door hen gekozen of geschreven gedicht. Dit laatste deel wordt samengesteld op basis van het project 'Het gedicht van....'. In het culturele jaar 2002 wordt namelijk iedere raadsvergadering geopend met een gedicht, gekozen of geschreven door één van de raadsleden. Over de kunsttoepassingen in het gemeentehuis en de expositie wordt een boekje uitgegeven. De organisatie van deze presentaties en de publicatie ligt in de handen van de gemeente.
Geschatte kosten: ca. **15.000 Euro**

6. *Doorlopend project van het fenomeen 'Culturele Gemeente'*

- Cultbuzz
Het culturele welzijnsproject 'Cultbuzz' heeft één jaar succesvol in de gemeente Aa en Hunze gedraaid en vele jongeren enthousiast gekregen om met kunst en cultuur in aanraking te komen. Het idee van de Culturele Gemeente is om de bus over te nemen en een vergelijkbaar project als in de gemeente Aa en Hunze te organiseren. De bus kan worden gebruikt om jongeren en materiaal te vervoeren, maar kan ook als podium fungeren voor presentaties. Een sociaal cultureel werker van de gemeente zal betrokken zijn bij de organisatie en de werving en de begeleiding van de jongeren. In principe is het idee dat de jongeren zelf betrokken zijn bij het invullen van de activiteiten die rond de bus worden georganiseerd.
Organisatie: Project Culturele Gemeente
Samenwerking: o.a. Provincie Drenthe, Drentse Gemeenten, Scholen in de culturele gemeente, welzijnswerkers
Kosten: **25.000 Euro** (aanschaf van de bus, 1 jaar rijden + cultureel programma)
Bereik: 1000 jongeren
Periode: maart 2002-december 2002
Discipline: multidisciplinair

(geschatte) Kosten van de activiteiten:

Cluster 1: € 261.841

Cluster 2: € 29.300

Cluster 3: € 75.800

Cluster 4: € 57.964

Cluster 5: € 47.000

Cluster 6: € 25.000

----- +

Totaal: € 496.905

Conclusie

Ten eerste moet worden vastgesteld dat ik qua periode waarin ik mijn onderzoek heb uitgevoerd verre van volledig kan zijn. Toch heb ik het idee dat ik een aardig beeld heb gekregen van een groot deel van de initiatieven die leven in de gemeente Borger-Odoorn. Ten tweede ben ik uitgegaan van de kosten zoals deze door de geïnterviewden werden geschat. Aangezien hier vaak geen begrotingen aan ten grondslag hebben gelegen, kan ik niet vaststellen of de totale geschatte kosten realistisch zijn. Wel realiseer ik mij dat de kosten hoog zijn ingeschat. Het gaat er in dit stadium echter nog niet om een realistische begroting te presenteren. De presentatie van de activiteiten inclusief de kosten geeft mijns inziens alleen aan dat de invulling van het culturele jaar in Borger-Odoorn concreet is.

Wordt de gemeente Borger-Odoorn dit jaar de officiële Culturele Gemeente van Drenthe, dan is zij daar qua potentie absoluut klaar voor. De gemeente bruisst van culturele energie en er zitten vele vissen in de culturele vijver. Onder het motto 'dode vissen drijven met de stroom mee en levende vissen zwemmen tegen de stroom in' zou ik adviseren om de gemeente het financiële 'voer' te geven om haar vissen te laten zwemmen. Via de voorgestelde activiteiten worden de doelen van het project ruimschoots bereikt. Om de activiteiten te kunnen realiseren moeten echter zo snel mogelijk het projectbureau, de programmaraad en de adviescommissie gaan functioneren. Dit team zal zich ten eerste moeten gaan bezig houden met een definitief programmavoorstel inclusief exacte begrotingen. In dit voorstel moet specifiek aandacht worden gegeven aan de vorm waarop de activiteiten na afloop van het culturele jaar beklijven in de gemeente.

Er moet een opzet voor een evaluatieonderzoek worden geschreven dat door het jaar heen wordt uitgevoerd met nadruk op o.a.:

- kwantitatieve doelen: o.a.: hoeveel mensen zijn bereikt (per activiteit)?; waar kwamen zij vandaan?; hoe kwamen zij aan de informatie over het gebeuren?.
- kwalitatieve doelen: o.a. wat was de meerwaarde van het project?, waar heeft de participatie toe geleid?

Ook moet er zo snel mogelijk in overleg met de VVV Borger-Odoorn en het NBTO (aanbieden arrangementen) een publiciteitscampagne worden bedacht voor de Culturele gemeente.

Het lijkt verstandig om als startdatum van de Culturele Gemeente aan te sluiten op de opening van het toeristisch seizoen op 28 april 2002.